

1940

JANUÁR

Kiáltó Szó

SZERKESZTI:
D. TAVASZY
SÁNDOR

T A R T A L O M

Tavaszy Sándor: Lelki egység. — „IGY SZÓL AZ ÚR”
B. D.: Bátorság a szolgálatra. — Bíró Sándor: Isten
kezeben — László Dezső: Egyházunk és a Magyar
Népközösség. — EGYHÁZUNK MUNKÁJA. Bányai F.:
Vallásos összejöveteleink. — Egyházunk élete. — Kéz
a kézben. — Irodalom és művészet. — Híreink.

Legújabb kiadványok :

Brunner Emil: Jézus példázatai. Tíz prédikáció	<u>Lei</u> 25
Bokor Sándorné: Az elvarázstolt ki- rályfi. Mesejáték ...	20
Tengeri csata. Új társasjáték két személynek, egy játék (2 darab) ...	12
A mi meséink. 30 magyar népmese, 170-180 oldal, 18 illusztrációval, jó papíron, kötve	70
olcsóbb papíron, füzve	40
Dr. Vasady Béla: Református pogány	5
Borbáth Dániel: Francke, az árvák atyja. A Református Könyvtár kiadványa a belmisszió nagy hősről, aki „Bizott Istenben“.	10
Szabó Dénes: Firtos és Gyöngyvér. Székely népmeséből írt tündérvjáték gyermekek számára 4 felvonásban. Igen könnyen előadható faluhelyen is. Ára 2-2 dalbetéttel	25
„Itt az Isten köztünk“. Csendesórai vezér- fonal az 1940. évre korlátolt számban még kap- ható Csak könyvalakban jelent meg. Ára a szinte 400 oldalas könyvnek füzve	30
kötve	40
Nagy József: Reformátoraink ismer- retlen emberi arca...	5
Sipos Géza: Tíz igaz ember. Prédikáció	2

Kaphatók az „IFJÚ ERDÉLY“ kiadóhivatalában.

KIÁLTÓ SZÓ

SZERKESZTI: DR. TAVASZY SÁNDOR // FŐMUNKATÁRSÁK: BIRÓ SÁNDOR ÉS LÁSZLÓ DEZSŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: CLUJ, CALEA MARECHAL FOCH 38. SZÁM.

Kéziratok, előfizetési díjak ide küldendők. — Előfizetési díja félévre 50 Lei, egész évre 100 Lei.

XIV. ÉVFOLYAM

1940 JANUÁR

1. SZÁM

Inregistrat la Tribunalul sub N-rul 1507/1938, la N-rul curent 27. sz. a. bejegyevze a cluji Törvényszéknél.

LELKI EGYSÉG.

Bibliai értelmű igazságot hirdetünk, amikor azt valljuk, hogy Isten az embert beleteremtette valamely népközösségbe. **Végső létalapunk a Szentlélek által teremtett kegyelem-közösség**, de míg ebben a földi életben vagyunk, benne élünk egy természeti-társadalmi közösségben: **a népközösségben**, amelybe való beletartozásunk sem a mi akarattunktól függ, hanem kizárólag az Isten akaratától. Hogy magyar vagyok, ez elsősorban az Isten akarat; hogy magyar akarok lenni, ez az Isten akaratának elfogadása. Hogy magyarul beszélek s hogy csak ezen a nyelven tudom magamat hiánytalanul kifejezni, ez ismét nem az én elhatározásom következménye, hanem az Istené; én azonban ezt az elhatározást elfogadom és ennek meg akarok felelni, ez ismét az Isten akaratának való engedelmesség. A magyarságom az az életforma, amelyben ki tudom fejleszteni, meg tudom valósítani mindazokat az emberi javakat és értékeket, amelyek lelki és testi alkottamban rejlenek.

Ha ezeket az igaz gondolatokat végig-gondolom, el kell jutnom, ezen az úton is oda, hogy magános emberi élet nem lehet, vagy ha viszonylagosan lehetségessé is válik, az az élet hiányos, kóros és beteg élet, amely tele van szomorú visszasságokkal, olyan testi és lelki nyomorúságokkal, amelyek az embert fájdalmas torzzá teszik. A közösségi élet az emberre nézve nélkülözhetetlen feltétel ahhoz, hogy az ember emberré váljék, nemcsak a természeti-történeti értelemben, hanem a legmagasabb erkölcsi értelemben is. Az a közösség pedig, amely lehetségessé teszi, valamely társadalomban való életét: a népközösség, reánk nézve éppen a magyar népközösség.

Mint református emberek nem felejtkezhetünk el arról, hogy Isten minket kiválasztott és beiktatott a Szentlélek által a kegyelem-közösségbe, de azzal, hogy ebben a földi világban test-lélek életet adott nekünk, azt akarja, hogy ezt a kegyelemből és kegyelem által való életet, a mi magyar népközösségünkben éljük, tehát a magyar népközösség nélkülözhetetlen eszköze, természeti alapja annak az örök közösségnek. Minden népközösség egyszer elmúlik, a kegyelem-közösség azonban örök, de míg halál kapuján át ki nem lépünk ebből a földi világból, addig ezt a természeti alapot meg kell becsülnünk, úgy kell élnünk, hogy ez a közösség minden magyar ember és minden ember javára be tudja tölteni rendeltetését.

Az ember egész csomó feladatát csak akkor tudja betölteni, ha segítséget nyer a saját népközösségétől, de ugyanezt a segítséget nyeri ugyanattól a közösségtől mindenki, akit népisége ide utalja, ennél fogva mind a magam, mind testvéreim érdekében, ápolnom kell ezt a közösséget.

Az erdélyi magyarságnak sikerült végre elérnie, hogy az Istentől rendelt magyar népközösséget szervezeti formában is, mint Magyar Népközösséget megvalósíthatta. Ebben a szervezetben meg van a lehetősége annak, hogy a magyar élet minden megnyilatkozása és tevékenysége olyan módon ápoltságos, hogy abból áldás és haszon származzék a közösség minden tagjára. Ez a közösség van hivatva arra, hogy minden magyar sérelemnek és bántalomnak illetékes helyén és megfelelő formában kifejezést adjon, valamint, hogy védelmére keljen minden jogos magyar érdeknek és minden jó magyar értéknek. Ennek a kö-

zösségnek kell képeznie azt a magyar arcvonalat, amely mögött tömegek küzdenek a létért is, de a magasabb életért is. Ez kell, hogy amaz egyetemes magyar otthonná váljék, ahonnan elindulunk és ahova visszatérünk: ahol bizalmat és erőt nyerünk és ahol megpihenünk és ahonnan új biztatást veszünk.

Ez a népközösségi szervezet azonban csak akkor éri el célját, ha mind tisztább és mélyebb értelemben, **erkölcsi közösséggé** válik és mind jobban megvalósítja a lelkek közötti mélyebb, tisztább és önzetlenebb kapcsolatot, tehát ha **lelki egységgé** lesz — egészen vallási értelemben. Nem csak az érdekeknek, a közös életcéloknak, hanem a lelkeknek kell találkoznia ebben a közösségben, olyan módon, hogy az egymás iránti tiszteletben és szeretetben egymást megelőzők legyenek és ugyanazon életeszmenyekben és életérzésekben felolvadjanak. Lelki egységgé válik ez a közösség, ha a sok egyes lélek egy közös lelket alkot: együtt érez, együtt tusakodik és gondolkodik és együtt akar; ki-ki azt, ami benne különös, nem arra használja, hogy szakadásokat okozzon, hanem arra, hogy erősítse és színezzé azt, ami közös. Ezt természetesen csak nagy önmegtagadás árán lehet elérni: az önmegtagadás pedig nagy önfegyelmet igényel. Ez pedig a magyar emberre nézve azt jelenti, hogy meg kell tagadnia azt a vezérkedő kórságot, amely a legtöbb magyar emberbe bele van oltva, amely szakadatlanul vagy duzzogásra, vagy rágalmaszra, majd pedig egyenesen titkos, ritkábban, nyílt pártoskodásra hajtja.

És most nevezzük nevén a gyermeket, addig, míg ez a pártoskodás gyermek. A magyarság régebbi alakulata, a „magyar-pártiság” és az újabb alakulata, a „népközösségi keret”, mint ellentét meg kell, hogy szűnjék és az egész magyarságnak a közjogilag elismert Magyar Népközösség lelki egységébe kell egyesülnie. Ne legyen senkinek a szemébe szálka se az egyik, se a másik, legkevésbé a magyarpártiság, amely elveszítette érvényét. Ne legyen akadály senki előtt a lelki egybekapcsolódásban se a múlt, se a jelen, se az egykori, se a mostani vezetőség. Legyünk tisztába azzal, hogy valaki a magyarságát, mint erkölcsi értéket, nem azzal mutatja meg, hogy mennyire tud konokul tagadni és ellenkezni, hanem azzal, hogy mennyire tudja önmagát engedelmesen oda adni a meglevő kereten belül kialakuló lelki egység szolgálatára. Az az igazi etikus magyar, aki még a személyi sérelmeit is félre tudja tenni s ha kell, még megbántott lélekkel is fölébe tud emelkedni egykori és jelenlegi ellentéteknek. Nagyobb erkölcsi erő

kell a megbocsátáshoz, mint a gyűlölködéshez, azaz nagyobb erkölcsi erő a megbocsátás, mint a konok félreállítás, duzzogás, vagy éppen ellenségeskedés. Lássuk be már egyszer, hogy az etikus magyarság ott kezdődik, ahol meg tudjuk tenni az első lépést az ellenkező irányba, mert a magunk irányába való visszahúzódáshoz csak lemondás, csak tétlen megadás kell, az ellenkező irányba való haladáshoz azonban nagy erkölcsi erő kifejtés és sok cselekvő energia szükséges. Ezt annál inkább meg kell látnunk, mert ez az ellenkező irány ma a lelki egység felé vezető irány.

Lássuk meg, hogy Isten ismét adott nekünk egy nagyszerű alkalmat arra, hogy meg tudjuk mutatni, hogy van bennünk önmegtagadás, de van bennünk önfegyelm és főképpen, van bennünk nagy testvéri szeretet, amely nem keresi a maga hasznát, hanem keresi a nagy egésznek a közös hasznát és a lelki gyarapodását. Ez a testvéri szereteten alapuló lelki egység az alapja is, feltétele is a magyar népközösségnek.

TAVASZY SÁNDOR.

„IGY SZÓL AZ ÚR”

Bátorság a szolgálatra.

„Ne félj, hanem szólj és ne hallgass, mert én veled vagyok.”

Csel. 18 : 9—10.

Isten Igéjében sokszor szól így: *ne félj, ne féljetek!* Választottainak mondja ezt, kiket szolgálatával bízott meg s így nehéz útra bocsátotta.

Az Úr megértő Isten s megérti az erőtelen embert. Félelmes hatalmak között, sokszor sötétség homályában kell küldetését végezze az Úr szolgálója. Gyakran válik körülötte bizonytalanná minden. A sötétben, a bizonytalanságban, nagy hatalmakkal szembeni erőtelenségében az emberi szív fél. Ha emberien gondolkozunk, mi is ijedten lépünk át az új év munkamezőire.

Igéjében Isten személyes szóval szól egy ilyen helyzetben levő szolgálójához. Nem mindig teszi ezt. Néha hagy, hogy járjuk útunkat, de mikor szükségünk van a bátorító szóra, megszólal, úgy, mint itt Pál életében is történt.

Megszólít ez új évben ez Igével minket is. Isten szolgálója ma sem szabad félve hallgasson, bizonytalankodjon, hanem szóljon, mert ez a kötelessége, az élete értelme, célja. Szóljon bátran, mert az Úr vele van. Ezért nem félhet az Úr küldötte, mert, aki elküldte, az nem hagyja magára, féltőn, gondviselőn, mindenben megsegítőn vele van, kíséri. Bátran, örömmel szólhat, amint a megbízatást kapta.

Ha visszatekintünk szolgálatunk mult esztendeire, nem mondhatjuk, hogy elhagyott az Úr, lett volna idő, mikor nem volt velünk. Éppen arról bizonyosság minden esztendő, hogy sok bűnünk, magunk okozta bajunk dacára velünk volt Isten. Nem mi, hanem ő diadalmaskodott szolgálatunkban. Azért vagyunk most is, azért munkálkodhatunk, mert ő tartott, erősített s végezte Lelke által a reánk bízottakat. Voltunk ugyan erőtelenek, csüggedtek s bukottak is, de csak akkor, amikor engedtünk az emberi gondolatok-

nak s azt gondoltuk, hogy csak magunk szolgálunk, emberi erőinkkel kell megállanunk.

„Én veled vagyok“. Ez Isten szava. Így gondolkozik ő. Ez az igazság s nem a félnék emberi képzelődés. Bátran indulhatunk s szolgálhatunk, mert ő velünk van. Velünk van örökkévaló szeretetével s mindenható hatalmával a világ végezetéig a Krisztus által.

Ez az igazi bátorság, a keresztyén bátorság titka. Tartós, állandó bátorságé, mellyel az Úr elhivatottjai élnek és munkálkodnak. *B. D.*

Isten kezében.

Új esztendő kapuján belül sokszor gondolunk a jövőre. Azokra az eseményekre, melyek ebben az esztendőben elkövetkezhetnek. Félünk és remegünk; várjuk és mégis rettegjük azokat, amelyeket előrelátni nem adatott meg földi embereknek.

Isten akarata ez és bizonyára jó nekünk, hogy így van. A jövődőt nem ismerjük. De ha visszanézünk az elmúlt esztendőre, amint visszanéz az elfáradt útas a már megtett nehéz útra, akkor a mögöttünk levőkből következtethetünk azokra, amik előttünk vannak.

Az elmúlt esztendő igazán történelmi jelentőségű volt. És nem csak egyes népek, hanem minden valószínűség szerint az egész világ számára. Ha az utóbbi 2—3 esztendőben egymást kergették a nagy történelmi események, akkor 1939-ben talán tetőpontjára hágott a nagy történések forгатagába került emberiség izgatottsága. Mert az elmúlt esztendő eseményei még a legcsendesebb, legvisszavonultabb — sőt a legközbösebb embert is felrázták. Szinte mindenki megértette széles e világon, hogy a megtörtént események hatása alul ma már senki sem vonhatja ki magát. Ezért vagy így, vagy amúgy mindenkinek állást kell foglalnia velük szemben.

Nekünk, romániai református magyaroknak nem a politikai megítélések egyik vagy másik álláspontja mellé kell felsorakoznunk. Nem ítélni lehetjük meg a súlyos következményektől terhes világeseményeket, vagy azok előidézőit. Csehország eltűnése, a Dunamedence hatalmi és területi viszonyainak megváltozása, Lengyelország veszemmisülése, a második világháború kirobbanása, a német nemzeti szocializmus és orosz kommunizmus baráti kézfogása, az orosz—finn háború elképesztő eseményei még nagyon frissek a tiszta áttekintés és megítélés számára. Nem ismerjük a háttérben rejtőző okok nagy részét, hézagos értesüléseink vannak a lefolyásokról is, élő ember pedig nem mondhatja meg e pillanatban: micsoda következmények származnak végeredményben az elmúlt esztendő eseményeiből?

Am a keresztyén ember, aki elsősorban és

mindenekelőtt Istenben hisz, e hitének megfelelően Isten közelségét érzi a megrendítő eseményekben. Isten közelsége pedig rettenetes. A Szentírás szavai szerint „megemésztő tűz“, amely mint egy végítélet jelenik meg a bűneiben megkeményedett világnak.

Ma nagyon sok embernek jut eszébe a világ vége. A keresztyén embereknek azonban úgy kell érezniök, hogy e világ számára elérkezett a megmértetés időpontja. Megmértünk és bizonyára könnyűnek találtattunk. Mindenki. Te és én, minden ország, minden nemzet. Talán az egész világ. De az elvettetés, az ítélet végrehajtása Isten kezében van. Ő az Úr, a végső Bíró, aki úgy és akkor hajtja végre az ítéletet, ahogy és amikor akarja.

Az elmúlt év eseményei a keresztyén ember számára ezt bizonyítják. Sőt mind jobban látszik, hogy igen sokszor még a hitetlenek előtt is. Mert hiszen a legvakmerőbb képzeletű ember sem hitte volna lehetségesnek azokat, amik megtörténtek. Gondoljunk csak a nemzeti szocializmus és kommunizmus egymás ellen szórt, ádáz gyűlölettelől csepegő vádjaira. És ime, barátságot kötöttek egymással. Lám, a félvilág lehetetlennek tartotta Európa területi viszonyainak változását; milliók és milliók esküdtek az ezelőtt 20 évvel megrajzolt térképre. És egyetlen esztendő leforgása alatt három független ország veszítette el önállóságát határaival együtt. Az orosz támadás első napjaiban az emberek nagy többsége céltalannak és lehetetlennek látta a finnek ellenállását. Mindenki szinte biztosra vette gyors leigázásukat. És ime, a kicsiny nép halálraszánt katonái győzelmet győzelemre halmoznak és már hat hete írják az új Kalevala halhatatlan költeményeit...

Bizony, mindnyájan Isten kezében vagyunk. Egyének, nemzetek, az egész világ. De a keresztyén ember tudja, hogy Isten nemcsak ítél, hanem kegyelmez is. Ő akkor is meg tud tartani, ha a világ szerint már egészen el vagyunk veszve. Neki lehetséges az, ami embereknek lehetetlen. Az előttünk lepergett friss világesemények hívő reformátusok számára ezt bizonyítják.

Közelebbi portánkon szétnézve is, ugyanezt láthatjuk. A romániai református egyház elmúlt esztendeje a sok szomorú és megdöbbentő esemény mellett Isten kegyelmének nem egy áldott megnyilvánulását láttatta meg velünk. Ezt nagyon jó világosan látni ma, amikor olyan ijesztő bizonytalanságban vergődünk. A bizonytalanság oka a mi hitelenségünk és gyengeségünk.

Erdélyi református egyházunkon belül az elmúlt esztendő folyamán sok helyen ébredő, erősödő és egyre szélesebb hatású gyülekezeti élet félreismerhetetlen jeleit láttuk. Mintha kezdene valósággá válni az az igazság, melyet egyesek éppen a folyóirat hasábjain is nem győztek hirdetni: az egyház a gyülekezet. Városi gyülekezeteink mindinkább azzá lesznek, amivé már évek óta kellett volna válniuk: egy-egy vidéki, sőt egy-egy egyházmegye szellemi és lelki központjaivá. Ezen a téren Torda, Székelyudvarhely, Marosvásárhely egyre nagyobb szerepet játszik. Torda az elmúlt év elején, január 6-án már az ötödik presbiteri konferenciáját rendezte meg, melyen 18 egyházközségből 150 presbiter jelent meg az előadások meghallgatására. A következő hónapban pedig 8 prédikáción keresztül egyházunk legjobb szónokai magyarázták végig a tízparancsolatot. Egyik vasárnaptól a másikig tartott a prédikációsorozat, melyet napról-napra növekvő számú közönség hallgatott végig. A szónokok legnagyobb része Kolozsvárról került ki s a begyűlt perselypénz az útiköltségek fedezésén kívül szép összeget biztosított az iskola javára. Isten nem hagyta el munkáját és a sorozat rendezői nem szegyenültek meg, mint azt sokan hitték a kételkedők.

Hasonló eset történt Székelyudvarhelyen is. 1939 folyamán a lekipásztor előadássorozatot tartott a család kérdéseiről. Az érdeklődők a végén alig fértek el a ref. kulturház tágas helyiségében. Novemberben ugyanott az IKE rendezett egy előadássorozatot. Akkora sikere volt, hogy nemcsak a gyülekezetet, hanem a környéket is megmozgatta. A kolozsvári és máshelyiségekből leutazott előadók tekintélyes útiköltségén kívül a perselypénz 5000 lej tiszta jövedelmet eredményezett.

Marosvásárhelyről, Sepsiszentgyörgyről és némely vidékek gyülekezeteiből hasonló híreket lehetett olvasni az elmúlt évben. Úgy látszik, mintha egyházunkban egy egészséges decentralizációs folyamat indult volna meg ezen a téren. Isten különös kegyelmének jele ez, mert így a gyülekezetek lassanként saját lábukra állanak.

A másik öröndetes jel a sajátos református öntudat és szellem határozott előretörése. Ez most már intézményeink életében is jobban ki-domborodik. Húsz esztendei előkészület és fejlődés után eljutottunk odáig, hogy egyházunk iskoláinak nevelési szelleme a mai református teológiai gondolkodás alapjára helyezkedett. Ezt biztosítják a most megjelent valláskönyvek,

valamint a vallástanárok által kidolgozott középiskolai életrend. Iskoláinknak ezentúl egységes református szelleme sokkal biztosítottnak tekinthető, mint ezelőtt.

Hasonlóan jelentős dolog a Református Nap-tár szerkesztésében beállott változás is. A lelkesítő értekezet, illetve az ebből kiküldött bizottság jövőre az öntudatosabb református tömegnevelés eddig elhanyagolt feladatait vállalhatja.

Nem tudhatjuk, miképpen alakul egyházunk sorsa ebben az új esztendőben. A biztató jelenségek és lehetőségek mellett ijesztő valószínűségek bontakoznak ki előttünk. Bizonyára másokkal együtt megmérettettünk mi is. De a a szörnyű lehetőségek ijesztéseinek pillanatában ne feledkezzünk meg arról: *Isten kezében vagyunk*. Ezért nem szabad meglankadni.

Biró Sándor.

Rettentő kilátások nyílnak a mai ember előtt s mi nézünk szegény fajtánkra, földünkre, otthonunkra, gyermekeinkre s a veszedelmek láttán bizakodva mondjuk István királlyal, Bétlen Gáborral együtt: „Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?” Ború és vihar mögött az Isten áll és minden fenyegetések és árnyak között, szétomló világok romjain is zeng a bizonyágtévő hitnek kardala: „Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?”

RAVASZ LÁSZLÓ.

Eppen most, a fegyverek és ideológiák összezsapása idején van szükség arra, hogy a protestantizmus erőt, egységet és megbízhatóságot mutasson és ezzel bebizonyítsa, hogy nem megbontani, hanem egyesíteni akar. Nem ellentéteket kiélezni, de szakadékokat áthidalni akaruuk, mert hitvallók vagyunk, de nem elfogultak, öntudatosak, de nem gögősek, kitartók, de nem makacsok.

TÖRS TIBOR.

Luther ma, a bibliai „gonosz napokon” azt prédikálná: Vigyázz, a te számodra is gonosz az idő, vallásod világnézettedé sorvadhat, egyház: légy és maradj Krisztusé; világkereszténység: ma nem egy templomot, de általában a templomnak alapköveit bontogatják, ma nem azon fordul meg egy egyház sorsa, hogy Mária-ének, vagy zsoltár zendül-e benne, ma az istenes énekek melódiája sem kell ennek a gonosz, konok időnek!

KAPI BÉLA.

Dr. Révész Imre püspök és Bertók Béla kárpátalji püspök vezetésével két napos evangélicizációs találkozóra jöttek össze Törökszentmiklóson a tiszáninneni ref. egyházkerület esperesei. Az evangélicizáció folyamán a püspökökön kívül az esperesek közül többen szolgáltak.

Egyházunk és a Magyar Népközösség.

I.

Tekintettel arra, hogy a Magyar Népközösség lényegét és célját illetően még mindig annyi félreértés van, nem szólhatunk addig az egyház és Népközösség viszonyáról, amíg röviden meg nem vizsgáljuk magának a Népközösségnek legfontosabb jellemvonásait.

A Népközösség lényegét illetően legelső sorban azt kell látnunk, hogy az kis belső formájában, mint a Romániában élő magyarok népközössége már akkor is megvolt, amikor még nem nyert államilag elismert szervezetet a nagybetűs Népközösség. A Népközösség alapja maga a romániai magyar nép, mint közösség. Magyarságunk a közhatalom változása óta mindig kereste annak módját és lehetőségét, hogy egy elismert politikai pártnál egyetemesebb és több vonatkozású keretben szervezze meg önmagát. Így jött létre még a kezdeti időkben a Magyar Szövetség, amelynek a működését azonban az akkori kormány nem engedélyezte. Legutóbb az 1937. őszén tartott ú. n. Vásárhelyi Találkozón merült fel annak gondolata, hogy az erdélyi magyarság a maga számára jogot szerezzen arra, hogy önmagát egyetlen keretben szervezze meg. Akkor még az volt a gondolat, hogy a különböző magyar intézmények vezetéséből kellene egy olyan tanácsot alkotni, amely összetartandó és irányítandó a különböző magyar intézményeket és az azokban megszervezett egyéneket. Mialatt az eszme képviselői ennek a csúcshintézménynek a megvalósításán fáradoztak, lényeges változás állott be a kisebbségi politikában. Vezetőink bejelentették a kormánynak, hogy a magyarság a maga egyetemében belép az ország egyetlen politikai szerveibe, a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalába és annak magyar alosztályában fogja politikai életét gyakorolni. E lépés ellenértékeképpen a kormány megadta annak a lehetőségét és jogát, hogy az erdélyi magyarság a maga külön Népközösségében megszervezze az egész magyarságot, hogy az közművelődési, gazdasági és társadalmi érdekeit szabadon képviselje, védelmezze és fejlessze.

Ebből a fejtegetésből is világos, hogy a Magyar Népközösség és a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának Magyar Alosztálya egymással nem azonos. A Népközösség az erdélyi magyarság közművelődési, gazdasági és társadalmi szervezete, amely létének gyökerében magán az itteni magyar népi közösségen épül fel. A Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának Magyar Alosztálya pedig az itt élő magyarság egyetlen lehetséges politikai szerve, amely az Országos Arcvonalba, mint annak egyik alosztálya van beiktatva. A Népközösség a magyarság közjogi szervezete közművelődési, gazdasági és társadalmi érdekeinek szolgálatára, az Arcvonal Magyar Alosztálya pedig a magyarság politikai szerve.

Amikor a magyarság vezetői beléptek az Ujjászületés Arcvonalába és ennek ellenértékeképpen megkapták a Népközösség megszervezésének lehetőségét, a kisebbségi életben nálunknál sokkal jártasabb szászok példáját követték, akik a maguk szervezett népközösségét már jóval annak elismertetése előtt kiépítették, azaz egyetlen széles keretbe foglaltak össze minden szász intézményt és minden szász embert. Az általunk mindig csodált erdélyi szász szervezet a népközösségi szervezet volt.

Nekünk a magunk Népközösségét két vonatkozásban kell látnunk, úgy mint: csúcsszervezetet, amely egybefoglalja az összes erdélyi magyar intézményeket és úgy mint alapszervezetet, amely szomszedságot alapon egységes keretbe foglalja a falvak, városok, megyék és az egész ország minden magyar emberét.

II.

Az erdélyi magyar egyházak és a Népközösség között szoros kapcsolatot már az a tény is kifejezte, hogy a Népközösség jogi elismertetését megelőző, kormánnyal

folytatott tárgyalásokban résztvett a három erdélyi magyar püspök is. Valójában a magyar püspökök roppant erkölcsi súlya és közeletli tekintélye volt a legnyomósabb garancia a Népközösség engedélyezésénél és munkába-indulásánál. Azután azt láttuk, hogy a népközösségi munka megindulása után azonnal megtörtént a kisebbségi elemi iskolák tanítóiának meglehetősen alacsony-fokú, de rendszeres segélyezése az állam részéről. A királyhádomelléki egyházkerület megnyerte a jogi elismerését és megtörtént az egyházkerület központi kormányzata kiadásainak az állami költségvetés kereteibe való beillesztése. Népközösségi munkánk eddig legszébb megnyilatkozása; a leégett Józseffelva magyarajkú lakóinak megsegítése volt. Ebben a segélyző munkában is egyházaink vették ki a legderékabb részt s a segélyezés végrehajtását a Népközösség, tekintettel arra, hogy a hajbajutottak javarésze római katolikus volt, Márton Aron püspökre, ő pedig egyháza Népszövetségére bízta. Egyre gyakrabban olvassuk, hogy az egyes helyi és vidéki népközösségi szervezetek megalakulásánál az egyházi tisztségviselőkre tisztségeket és azok által munkákat bízunk. Ezeknek a tényeknek az alapján mindennek előtt elvileg kell az egyház és Népközösség viszonyát tisztáznunk.

Mindenek előtt azt kell látnunk, hogy az egyházak az ország alkotmánya szerint az egyetlen magyar közjogi személyek, minden más magyar intézmény és szervezet csak mint magánjogi személy működik. A Népközösség lényegének helyes felfogása szerint szintén közjogi személy s reméljük, hogy az új kisebbségi törvényben mint ilyen jog elismertetést nyerni. De még abban az esetben is, ha a Népközösség mint közjogi személy jog elismertetést nyerni, élesen meg kell különböztetni az egyházaktól. Ennek pedig az az oka, hogy az egyházak és a Népközösség alapjukban, lényegükben és céljukban különböznek egymástól és egymást akkor szolgálják a legsikeresebben, ha világosan elhatárolják magukat egymástól.

Az egyházak Isten kegyelmi rendjének szolgáltói és kifejezői a világban. Arra hivatottak, hogy a megromlott teremtett világban benne élő embert bekapcsolják Isten megváltó és megújító kegyelmének rendjébe és onnan visszaküldjék a világba az Isten szerint való új emberi élet hordozására. Az egyház igazi létalapja Isten történelmi létén kívüli kegyelme s így az egyház létének alapjában és céljában kívül esik a történelmi lét idői és térbeli viszonyain. Egyház akkor is van, ha az állam nem ismeri el, ha az emberek többsége leszavazza vagy kilép belőle. Az egyház ott van, ahol Isten kegyelme az ő szabad tetszése folytán Igéjében megjelenik és ahol abban az emberek hisznek.

A Népközösség Isten teremtési rendjén nyugszik és az a célja, hogy az egyfajú, nyelvű, művelődésű, sorsú és hivatású magyar népet nemzeti alapon összetartsa és közös munkára szervezze. Mi a nemzetet és népet a maga adottságában Istentől rendelt valóságnak ismerjük el és Isten Igéje alapján állva is szükségesnek tartjuk a nép nemzeti alapon való megszervezését, ennél a megszervezésnél csupán azt kívánjuk, hogy ez a szervezés semmiképpen se azonosuljon az egyházi szervezettel, mivel az egyházi szervezés alapja Isten kegyelme, a népszervezés alapja pedig a nép, mint történelmi adottság. Az egyházat Isten Igéje és a Szentlélek és az ezek alapján élő, a közös hit és az abból fakadó szellemi tartalma össze és élte, a Népközösséget pedig a közös faji eredet, nemzeti nyelv, művelődés, gazdasági érdek és társadalmi szervezet. Az igaz, hogy e két közösség tagjai ugyanabból a közösségből: a magyar nép közösségéből kerülnek ki, de az azonos tagok ebben a két közösségben lélik két különböző igényét, viszonylatát élik ki és valósítják meg. Az egyház a nép tagjainak örökkévaló létalapot ad, a Népközösséget pedig a nép tagjainak idői szükségét közzét ad támogatást.

Ez éles megkülönböztetés és különbség ellenére sem

gélium világosságában meglátnunk és meglátatnunk, hogy ezeknek az összejöveteleknek valóban meglegyen a gyakorlati értékük. A mi jövőnket Isten a gyülekezetek újjáteremtésében jelölte meg. Az Anyaszentegyház földi kereteit, intézményeit, azoknak fennmaradását a mi hitünkhöz köti. Nem lehet tehát közömbös a kérdés, hogy Isten miképpen akarja a maga tervét a mi életünkben keresztül vinni.

Ebben a kérdésben a tisztánlátást általában két szempont szokta zavarni. Az egyik az, amely a hitünkhöz való ragaszkodást és az Egyház megmaradását az által látja biztosítva, ha a gyülekezet tisztában van az Egyház történetével s megfelelő kulturával rendelkezik. E szerint az álláspont szerint nagyon fontos az egyházunkhoz való ragaszkodás, mert az Egyház megmaradt kulturánk és szellemi javaink utolsó mentővára. Ebből a gondolkozásból önként következik a gyülekezet építésének munkálása.

A másik szempont az, amely eredménytelennek s ezért hiábavalónak tartja a gyülekezeti igehirdetést. A teplomon kívüli összejövetelek programjában a „közönség“ kívánalmait tartja döntő fontosságú tényezőnek, mert az a fontos, hogy bármilyen áron, uton és módon az Egyház köré tömörítse a népet. Így jönnek azután létre az egyházi bálók, nőszövetségi táncos teák, viccdélutánok, vagy ezekhez hasonló vallásos színezetű összejövetelek. Az eredmény minden, a fentiekhez hasonló esetben nem lehet egyéb, mint ami: A gyülekezet egyetemében és egyes tagjaiban nem a szentek egyessége, hanem vallásos színezetű csoportosulás, amely az első megpróbáltatásnál, komoly áldozathozatalnál, vagy szolgálatnál szétrebbn. A hit nála nem existenciális kérdés és ennek következtében vallását, nemzetiségét, minden igaz értékét az életének, minden lelkiismeretfordulás nélkül dobja el. Mi pedig fájdalommal állapítjuk meg évről-évre a hetetlen szakadárak növekedő számát, vagy pedig elképzelt magasságunkból állapítjuk meg: hadd hulljon a férgese.

Mi lehet számunkra a teendő? Megkeresni azokat a szempontokat, amelyek felhasználása mellett a vallásos összejöveteleink célirányosak és eredményt adók lehetnek.

Ezeket a szempontokat a következőkben igyekszünk körvonalozni. Összejöveteleinknek utalni kell:

1. Az ember és az Ige kibékíthetetlen ellentétére. Ennek tudatában összejöveteleink evangélikus jellegének biztosítása a vezető szempont.

2. Az Anyaszentegyház helyére és feladatára ebben a világban. Ennek a tisztázása megóvja a megalkuvásoktól és így nem kerülhet az Egyház méltatlan követelések és megítélés alá.

3. Az egyéni és közösségi élet evangéliumi megítélésére. Ez biztosítja az időszerűséget, aktualitást.

4. Az Igével és a gyülekezettel szembeni

felelősségre. Ez követeli meg a rendszerességet és a minden részletében kidolgozott munkatervet az Ige követelményének megfelelően, amely elítél minden rendszertelenséget és pongyolaságot.

Ezeknek a dolgoknak a figyelembevételén túl egy dolgot még nagyon fontosnak tartunk. Tudnunk kell azt, hogy nmit ilyen alapon akarunk és hirdettünk, az idegen ennek a világnak. Szükséges tehát a kitartás és a törhetetlen ragaszkodás az Ige által mutatott szempontok keresztülviteléhez, amelyet ne befolyásoljon se a közvélemény, sem az azonnal eredmény hiánya. Nekünk ezt kell tenni, ha hisszük, hogy az igének van hatalma mindeneket megújítani.

Az eddigi fejtegetésekre azt mondhatnánk, hogy a vázolt szempontok alkalmasak a gyülekezeti és bibliaórai igehirdetés számára. A vallásos összejöveteleken azonban ezek nem alkalmazhatók, mert akkor ezeken az összejöveteleken sem teszünk egyebet, mint Bibliát magyarázunk, holott ezt elvégezhetjük a templomban vagy a bibliakörökben.

A vezető szempontok mindig a dolgok lényegére vonatkoznak. S mivel a gyülekezet megújulása nem történhetik meg más úton, csak az igehirdetés által, világos, hogy ezeknek az összejöveteleknek a tárgya sem lehet lényegében egyéb, mint igehirdetés. A különbséget röviden úgy határozhatnánk meg, hogy míg a gyülekezeti igehirdetés Istennek a Szentírásból felénk hangzó parancsát adja, addig a vallásos összejövetelek ennek a parancsnak a meghallására készítenek elő azáltal, hogy hitvallásaink s a reformátorok bizonyásgátétele alapján kell egyéni és közösségi életünk nagy kérdéseit vizsgálat tárgyává tegyék. A fent vázolt szempontok is erre akarnak utalni. Gondoljunk például a tíz parancsolat magyarázatára a Heidelbergi Káténk alapján, vagy valamely egyháztörténeti kérdés megbeszélésére Kálvin szemléletén keresztül.

Ezeken a vallásos összejöveteleken az Ige távlataira kellene rámutatni s arra az egyetemes igazságra, hogy nincs egyetlen olyan kérdése az életnek, amelyre ne volna Istennek valami mondanivalója. Az egész életünket az Ige hatalma alá vonni, hogy általa megszülessen a hitbeli öntudatosság, amely egyetlen biztosítéka megmaradásunknak.

Ez alatt a nézőpont alatt, mint végső kérdés, az összejövetelek programja nem okozhat nehézséget. Ha megvan a munkánkban az egységes szempont, a munkarend önként fog adódni. Hiszen minden gyülekezetnek megvan a sajátos szükségei, bajai, nyomorúságai, melyek szem előtt tartása a biztosíték a mondanivalók időszerűségének. Soha ki nem apadó forrásaivá lehetnek ilyen módon a megoldandó kérdéseinknek az egyetemes keresztyén vagy a protestáns története, a vallástörténet vagy az emberiség története, a nagy keresztyén személyiségek vagy református hitünk elő-

harcosai, hitvallói, a dogmatörténet vagy hitvallásaink ismertetése.

Az élő református gyülekezet nem élhet a történelem távlatában. Számára multja, elődei csak úgy válhatnak értékekké, ha hitével megtapasztalja azoknak a jelenre vonatkozó erejét és parancsait. A magyar gályarabok története lehet nagyon szép és hálás előadás vagy előadássorozat tárgya, de élő valósággá, erőforrássá csak annak a református embernek vagy gyülekezetnek az életében válik, ahol a hit nem beszéd vagy őseiről reámaradt pusztá örökség, hanem életfeltétel, amely nélkül nincs jelen, sem jövőendő.

Mindezek meglátásából önként következik, hogy a vallásos összejövetelek beépítendőek a rendszeres gyülekezeti munkába. Hivatásuk városon az Anyaszentegyházról elidegenedett tömegek evangélizálása s a hívő lelkek erősítése. Falun pedig a gyülekezetek közötti kapcsolatok s főleg a hitbéli öntudatosság kiépítése.

Ezek az összejövetelek semmiesetre sem lehetnek a szórakozás vagy időöltés alkalmai vallásos színezettel. Társadalmi berendezkedésünk, intézményeink ezekre is megadják a lehetőséget, de sohasem szabad összezavarni a kettőt, mert ebből sem a gyülekezet, sem pedig a köz nem nyer, ellenkezőleg lealacsonyítja az Anyaszentegyház értékét és hivatását és még jobban összekuszálja az amugy is tisztázatlan és zavaros fogalmakat.

Fejtegetéseink kezdetén abból indultunk ki, hogy gyülekezeti életünk átértékelése parancsoló szükségét a reformátori theologiai gondolkodás láttatta meg. Ennek a gondolkodásnak a lényege: mindent az Ige mértéke alá helyezni. Nagyon könnyű kimondani, de annál nehezebb a magunkévá tenni, mert önmagunk, nevelésünk, tapasztalataink, felfogásunk, eszméink, terveink és ennek a világnak a megtagadását követeli. Vallásos összejöveteleink kérdésének tisztázását önmagunkban kell megkezdeni. A magunk örállói, tanítói tisztét kell az Ige mértéke alá tenni, nehogy méltatlanoknak találtassunk a munkára.

Bányai Ferenc.

A legutóbbi évtized alatt több mint négy millióval növekedett az új keresztyének száma. Az európai keresztyének mégis megrendülve és sokszor kétségbeesve látják azt, hogy Krisztus evangéliuma, Isten sugallata nem döntő tényező a kétezer éves keresztyén kulturán felnőtt nemzetek létkérdéseinek megoldásánál. Az igazi keresztyének a háborús világ minden ellentmondásának ellenére hiszik, hogy Krisztuson kívül nincs megoldása a világ rettenetes és gyötrelmes kérdéseinek.

MAKKAI SÁNDOR.

EGYHÁZUNK ÉLETE

Presbiteri konferencia Tordán.

Ez évben immár negyedszer gyűjtötte össze az ó-tordai gyülekezet presbiteriuma a szomszédos gyülekezetek presbiterit egy napos konferenciára. Ezeket a konferenciákat hagyományosan mindig azonos napon, január 6-án szokták rendezni. Öröm látni, hogy a résztvevők száma és érdeklődése évről-évre növekszik. Az előadásokat dr. Imre Lajos (A presbiter feladatai a konfirmációi előkészítésben), dr. Nagy Géza (A presbiter munkája más egyházakban), Bíró Sándor (Isten Igéje és a munkáskérdés), László Dezső (Isten és a nép) tartották. A konferenciát Nagy Mózes lelkipásztor nyitotta meg és Bíró Lajos esperes zárta be. Igazán jó volna, ha más központi gyülekezetek is követnék az ó-tordai gyülekezet példáját.

Vasárnapi iskolai napok Nagyenyeden.

Vasárnapi iskolai szövetségünk, hagyományaihoz híven ebben az évben is megrendezte az év első napjain esedékes vezető tanfolyamát és konferenciáját. Ez évben a szövetség tisztújító közgyűlést is tartott, amely egyhangúlag újra választotta a régi tisztikart. Örömmel kell látnunk, hogy a szövetség két vezető munkása, Juhász Albert és Mózes András vallástanárok milyen nagy odaadással és szaktudással vezetik ezt a belmissziói munkát. Sajnálhatják azok a gyülekezetek, amelyek a vezetőket nem küldték el ezekre a napokra.

—ő.

A magyar nő, a magyar asszony a szegénységből művészelelkével gazdagságot csinált. A magyar „Hamupipóké” rejtette magában a magyar nép. Mikor kendervászonba öltözködött, akkor is királyi lelkét sugárzott magából és a magyar protestantizmus megtanította ezt a királyi lelkét írni, olvasni, de imádkozni is, istenfélelemre nevelte, odatette asztalára a Szentírást. A magyar protestantizmus szerette a magyar lelkét s e közben a magyar lélek keresztyénné lett. A néprajzi kiállítás ennek a fejedelmi magyar léleknek leejtett kendője, ittfelejtett cipője, írásain asszonyok, a leányok hímzésein dédanyáink holmijára ismerünk.

SZABÓ IMRE.

A magyarországi református Konvent már évek óta „Örömmüzenet” címen ünneplő üdvözlést küld évente négyszer a szórványokban lakó református hívekhez. Most egy lépéssel tovább megy s legutóbbi ülésében elhatározta, hogy az Amerikában élő véreink számára is Örömmüzenetet küld a húsvéti és karácsonyi ünnepekre.

KÉZ A KÉZBEN

Az I. K. E. Szénior Osztályának rovata.

Rovatvezető: **László Dezső.**

Kedves Barátom!

Egyre jobban és jobban érzem, hogy nekünk, akik a Szénior Osztályban lelki közösséget alkotunk, sokkal többször kellene egymással találkozunk. Nem azért, hogy ezt a közösséget, mint egy elkülönült egyházi céhet tekintsük, hanem hogy egymást támogassuk. Egymást sem egymásért, hanem azért a szolgálatért, amelyet az egyházban Isten dicsőségére és népünk javára végzünk. Hozzám, mint központi gyülekezetben munkálkodó egyházi szolgálóhoz hetente egy-két vidéki barátom is bekopogtat. Ha van idő rá, néha órák hosszat is elbeszélgetünk. Szeretem ezeket a baráti beszélgetéseket, mert megismerem, hogy miképpen gondolkodik a vidék, mik egyházunk és népünk leg-egyetemesebb lelki szükségéi? Így látom meg, hogy miről kell írunk, hol kell támogatást nyújtanunk szellemi téren? Mint bőbeszédű ember, én is sok mindent el szoktam ilyenkor mondani: felfárom gondolataimat, terveimet s a hallott vélemények és ellenvélemények alapján tisztítom és erősítem lelkemet. Olyan nagy öröm volt nekem, ha egy-két testvérem azzal ment el tőlem, hogy a beszélgetés nem volt hiábavaló, támogatást és vigasztalást jelentett nekik az, amit tőlem hallottak. Ha másoknak is annyi megerősítést jelentettek ezek a beszélgetések, mint nekem, akkor igazán boldog vagyok.

Egy-egy ilyen beszélgetés alatt az az érzésem, hogy le kellene döntenem a tér és idő korlátait és szó-bám falait úgy meg kellene tagítani, hogy mindazok részt vehessenek a beszélgetéseken, akik hasonló kérdéseken vívódnak. Mivel azonban ilyen csodák — a mi hitelenségünk miatt — nem történnek, elhatározom, hogy a fakó és egyre inkább fakuló betűk segítségével próbálom megszélesíteni szó-bám falait. Ha ezt mások is szükségesnek látják, megpróbálom minden hónapban küldeni egy levelet azokról a kérdésekről, amelyekről egyik-másik barátommal a közelmúltban elbeszélgettem. Neveket természetesen nem írok s ha egyik-másik barátom mégis ráismer magára, vagy egy másik közös barátunkra, erre ne helyezzen súlyt, tekintsen a közös szolgálatra, amely felette van minden személyes érzékenykedésnek.

Akkor volnék a legboldogabb, ha más is küldene be az enyémhez hasonló leveleket, mert a több szem többet lát elve az egyházi szolgálatban is érvényes.

A legújabb beszélgetések során különösen az lepott meg, hogy mennyire hiányzik belőlünk a személyes felelősség, munkakeredv, kezdeményezőképeség. Teljesen rabszolgái vagyunk szubjektív érzéseinknek, az egyetemes világhelyzetnek és a kősa híreknek. Valósággal megdöbbenek, amikor arról haliok, hogy az örökkévaló evangélium szolgái, az ember örökös válságába megtartó erőt hozó prédikátorok, mennyire csak az időre néznek. Oh, hogy megfelekedtünk arról, hogy munkánkat a világegyetemig mindig és mindenütt egyformán végeznünk kell. Nem nekünk kell a világ hangulata, izgatottsága, hírei szerint igazodunk, hanem ezt a világot kell az örökkévaló evangéliumhoz igazítanunk. Nagyon kell vigyáznunk, hogy a munkánkat abba ne hagyjuk. Ne téveszen meg bennünket semmi afelel, hogy a mai háboruban az egyház jövődjének a kérdése is kockán forog s a mi felfogásunk szerint népünk jövődje szervesen egy az egyház jövőjével.

Eppen ezért döbentett meg egy-két barátomnak az a nyilatkozata, hogy némelyik vidéken a nép tekintete kezd ismét elfordulni az egyház felől. Ezt a jelet komolyan kell venni. Vajon mi az oka? Nem te voltál-e az, aki egyre kevesebbet kezdettél beszélni az evangéliumról, a hitről és az egyházról? Vigyáztál-e

éberem, nem jöttek-e báránybőrbe bujtatott farkasok a nyáj közé? Szolgálatodon át valóban megláthatják-e a hívek, hogy az egyházra minden körülmények között egyre nagyobb szükség van, mert az idők egyre gonoszabbak lesznek? Jaj azoknak a prófétáknak, akik megfelekednek a bűnről, akik nem hívják az embereket a szüntelen megtérésre, akik nagyon könnyűnek látják a legnehezebb kérdések megoldását is. Jaj azoknak, akik nem végzik el a mindennapi feladatokat és álomvilágba ringatják magukat és népüket!

Majdnem mindenki arról panaszol, hogy milyen kevés külső lehetősége van a gyülekezeti munkának. Ha a megszokott külső lehetőségek megszűnnek, a miszsiói lélekkel megszentelt lelkipásztor új lehetőségeket keres. Eppen itt vagyunk megbénulva. Mit tesz a templomlátogatás fokozására? Mivel több a szabadidő, mennyivel készülsz alaposabban a prédikációidra? Ha több az idő, mert bizonyos munkákat nem végezhetsz: mennyivel jobb az idén a vallástanításod, a konfirmációi előkészítéssel? A mennyiségbeli hátramaradást a munka minőségének fokozásával kell ellensúlyozni! Hogy állsz a családlátogatással, a személyes pásztorációval?

Az igazi evangéliumi ember mindig praktikus, azaz tevékeny ember s tevékenysége mindig megtalálja a maga igazi területeit. Hidd el: a munka a legjobb orvososság minden pesszimizmus ellen s a munka az egyetlen módja annak, hogy az ember alakítani tudja a körülötte levő világot. Nekünk dolgozni kell. Az áldás pedig az Istené.

Segítsen az Úr a munkádban és adja rá a maga áldását! Ezt kérem számodra az Úrtól.

Szeretettel köszönt:

Porcsalmai András egyik utódja.

Sz. O.-unk elnökének és lapunk szerkesztőjének, *Dr. Tavaszy Sándor* püspökhelyettesnek családja a karácsonyi szent ünnepek alatt kettős családi örömmel volt a részese: *Mária* nevű leányát *Juhász István* lelkész, a bukaresti diakotthon igazgatója és *Emese* nevű leányát *Dr. Tonk Emil* orvos eljegyezte. A szűk családi körben megtartott eljegyzések őszinte örömmel töltik el a Sz. O. minden tagját, hiszen a Sz. O. elnökének családjában történt ez az örömdetes esemény s a két menyasszony és vőlegény a főiskolás, illetve szénior osztályi ifjúsági keresztyén munkának oszlopos tagjai. Isten áldását kérjük az egymásra talált ifjú párokra.

Kali István, backamadarasi lelkipásztor házasságát az Úr egy kis fiúval áldotta meg.

S. Nagy Béla, fintaházi lelkész a püspök úr a gergyószentmiklósi missziói egyházközség lelkipásztorának nevezte ki.

Horvath György alelnökünket e hó 7-én baleset érte, megsiklott a jégen és lábát törte. A Református kórházban ápolják.

M. Nagy Ottó: Szent hitünk és *László Dezső*: Az ige egyháza címen írtak valláskönyvet a középiskolák VII. illetve VIII. osztálya számára. Előbbi könyv a református hit és élet, utóbbi a református egyházi élet alapvető kérdései között igazít el. Mindkét könyvből a református vezetők, tanulmányi csoportok részére külön kiadás is készült jó papíron. Ezek a könyvek, míg a korlátolt készlet tart, 50 lejes áron megszerezhetők a kiadóhivatal útján is.

Geréb Pál, kolozsvári segédlelkész a nagyborosnyói gyülekezet lelkipásztorául hívta meg. Beiktatásával egyidőben jelent meg *Brunner*, példázatok feldolgozó egyházi beszédének új fordítása. Nagyon ajánljuk, hogy azt 40 lejért az Ifjú Erdélynél szerezzük be.

Irodalom és Művészet

Vasárnapi Szó.

A fenti címen indult meg még október közepén az *Ellenzék* állandó vasárnapi melléklete *Tamási Áron* szerkesztésében. A melléklet célja az egyetemes és erdélyi magyar szellemi élet kérdéseiről keresztyén nemzeti szellemben tájékoztatni a közönséget. A melléklet súlyos mondanivalójánál fogva kiemelkedik a hírlapmellékletek színvonalából. A melléklet első lapján minden alkalommal egy-egy bibliai Igét találunk. Ez a lépés egészen szokatlan, de annál örvedetesebb jel a magyar hírlapirodalomban.

A melléklet munkatársai leginkább a világháború után végzett fiatalabb erdélyi férfi nemzedék tagjai közül kerülnek ki. Lapunk főmunkatársai mellett munkatársaink köz. Debreczeni László, Vita Zsigmond, Pálffy Károly, Kесе Attila, dr. Jancsó Elemér, Juhász István írásaival szoktak a mellékletben találkozni.

A január 14-én megjelent lap melléklete részletesen foglalkozik a Magyar Népközösség kérdéseivel, úgy, hogy azok az olvasók, akik ez iránt mélyebben is érdeklődnek, ebben a számban alaposabban is megismerhetik a Népközösség életét és munkáját.

Magyar Irodalomtörténet, 1939.

Kristóf György emlékkönyv. Kolozsvár, 1939. 330 lap.

A kolozsvári egyetem egyetlen magyar tanára, dr. Kristóf György nemrég töltötte be életének hatvanadik évét. Ebből az alkalomból volt tanítványai, az erdélyi fiatal magyar tanárok tanulmányokat és cikkeket tartalmazó díszes emlékkönyvet adtak ki. Az emlékkönyv jelentőségét hosszasan méltatták és fogják méltatni a napilapok és folyóiratok, mi ezen a helyen örömmel jelezük ennek a tudományos munkának a megjelenését. A munkatársak között ott találjuk egyházkerületünk fiatal magyar tanárainak javarészét. Dr. Szabó T. Attila, dr. Jancsó Elemér, Vita Zsigmond, dr. Debreczy Sándor, Pogány Albert, Balogh László hogy csak a legismertebb és legjobb tanulmányírókat említsem a mi tanáraink közül, derekas és szép munkával járultak hozzá a kötet tudományos és irodalmi értékének növeléséhez. Elismeréssel kell adóznunk annak a professzornak, aki az egyetemi tanulmányok elvégzése után is munkaközösségben marad tanítványaival. A kötet írói bizonyoságot tettek arról, hogy hivatott művelői szaktudományuknak és ezzel példát mutattak arra, hogy a más szaktudományokkal foglalkozó fiatalabb tanárok is alkossanak maguk között szerves és állandó munkaközösséget.

Brunner Emil: Jézus példázatai.

Fordította: *Geréb Pál*. Ifjú Erdély kiadása, 1939. 65-lap. Ára 40 lei.

Örömmel üdvözljük Geréb Pál Brunner-fordítását, mert az általa lefordított tíz prédikáció a Brunner nagy irodalmi művének is legszebb gyöngyeit képezi. A kötetben feldolgozott példázatok a Biblia legismertebb példázatai közé tartoznak és mégis meglep, hogy milyen új beállítással tárgyalja azokat az író. Szervesen érezzük a beszédek mögött a tiszta theologiai látást és még sincs a beszédekben theologia. Meglepődünk, hogy milyen biztos kézzel rántja le a leplet hazug keresztyénségünkről mindenik példázat és mégis hogy megvilágiaszt mindenik beszéd. Az utolsó ítélet távlatáig táglítja meg ezeket a példázatokot az író s ezzel az egyetlen igaz értelmét adja meg azoknak. Aki ezeket a példázatokot elolvassa, feltétlenül közelebb jut az Írás igazabb megértéséhez és vágyakozni fog a prédikációhallygatás után. Rendkívül fontos volna ennek az izléses könyvnek a terjesztése.

Anélkül, hogy a fordítás szövegét módunkban ál-

lana az eredetivel összevetni, úgy ítéljük, hogy Geréb Pál szabatos, gördülékeny és magyaros fordításban adta vissza Brunner mondanivalóját. Nagyon örülnék annak, hogy nem maradt abba Dávid Gyula kezdeményezése, aki évekkkel ezelőtt testes kötetben adta ki Barth, Brunner és Thurneysen legjobb prédikációinak magyar fordítását (Az Isten és a kenyér). Kivánjuk, hogy Geréb Pál újabb fordításokkal gazdagítsa egyházi irodalmunkat.

L. D.

Mózes András: Szabó Sári néni.

Élő könyvek. 64 old. Kapható az „Ifjú Erdély” Iratkeresztésénél. Ára 6 lei.

Ez a kis füzet, melyben egy kolozsvári elárúsító asszony személyében a keresztyén evangéliumi jellem van odaállítva a református társadalom elé, sokkal gazdagabb és mélyebb erkölcsi tartalomban, mint amennyit rövid áttekintésre mutat. Igaz, mindössze egy elárúsító-nőnek élet- és munkarajza kerül napvilágra, de ebben leszálunk de ebben leszálunk az általunk még mindig nem értékelte legegyszerűbb emberek világába, ahol Sári néniben a keresztyén jellemnek, a Krisztus-követésnek bennünket megszégyenítő és vádoló nyers valósága lép előnk. Ezelőtt pár évvel a Népevelés pályázatot hirdető egyszerű népi emberek szegénységéből erkölcsi és anyagi színvonalra emelkedett létsorsának megírására. Akkor megbámultam a beérkező gazdag anyagot és úgy láttam, hogy mindegyik életrajz nyugodtan képezhetné egy megírandó s az erdélyi falvak ismerete alapján összeállítandó népi fejlődési, vagy ha úgy tetszik, kultúrörténelmi munkának egy-egy aranylő lapját. Itt rajzoltam meg az alakját Csapó Zsuzsának, annak a magam által megtalált köböküti parasztasszonynak, aki árván maradvány, szolgasorsból nem szerencsével, tisztán becsületes munkával visszaszerzi az apa által elpredált birtokot, aki tisztán önjerején megtanul írni és olvasni s egy elzárt faluban senkitől nem támogatva, tisztán látja a magárahagyott ifjúság vesztét és problémáit.

Mindannak, ami mondhatnám ezzel a kifejezéssel, egy társadalom alatti élet buja termékenységé, szinte kiváltsága klasszikus jelenkezése a Szabó Sári alakja. Cseppel sem kisebb ő, mint egyes megörökített nagyjai a múltnak, ő, akinek megfelelő vagyon és műveltségi segédeszközök hiányában sokkal nehezebb volt emelkedni és erőkhöz jutni. Mindent ő teremt meg a maga számára. Hogy mennyire látja ezt az ő munkájának a megírója, arról tanuskodik a könyvecske előszava. A Mózes András által megírt füzetnek ez az első érdeme, hogy alakjában meglátja és lehajlik ahhoz a népreteghez, amelyből kinőttek egykor és amelyben elrejtve vannak ma Jézus tanítványai.

A második érdeme Mózes könyvecskéjének, hogy nincs benne semmi köl észet, semmi szépirodalmi légkör, minden a nyers élet, a meztelen valóság. Semmi titkolni vagy szépíteni való nincs ott (2. Fejezet), ahol a kicsi Sári nagybátyjának gonosz műveletlensége alatt szenved Az angol vilálos, vagy az orosz szépirodalom rendelkezik csak ilyen egyszerűen élethű színekkel. Klasszikusan szépek és fontosnak találom a könyvecske 3., 4. fejezetében megrajzolt Ungur Béláné postatisztné alakját. Ez a család egy régebbi korban és szellemi irányzatok között élt és ma is a missziók honában a legparancsolóbban mutatja meg az élre állva a városi művelt református család egyik legégetőbb és legfontosabb feladatát. A cselédnek családtagnak kell lenni és a ház komoly keresztyéni szellemének nevelő hatása alatt kell lenni. Szinte belekiált a mi gögös és osztálytudatos társadalmunkba a könyv ez a része. Nagy kérdés, hogy nem veszett volna-e el Sári néni komoly krisztusi nevelő munkája egyházunkra nézve, ha nem egy nemes gondolkodású család nevelése alá kerül. — Sári néni kapcsolatai a szektákkal, a múlttal, a románokkal (2. Fejezet) az erdélyi református lélek magatartásának ezekben a fontos viszonylatokban útmutató meghatározásai.

Van még Sári néninek s az ezt meglátó írónak egy nagy érdeme. Sári néni Isten pénzügyeinek szellemében

H I R E I N K

bánik a pénzzel és sáfárkodik vele. A foglalkozása finnyás és élehetetlen, társadalmunk szerint nem szalonképes. Ad és vesz. De Sári néni beleviszi foglalkozásába a keresztyén lélek etikáját, mikor a hasznót, amely nem több, mint egy becsületes munkának és józan számfűlésnek az eredménye, nem a maga egyéni vagyontöredékére, elrejtésére, toalettnak vagy élvezetek növelésére, hanem missziói feladatok betöltésére fordítja. Ebben a tekintetben olyan árván, egyedül áll Sári néni ebben a református társadalomban, hogy szinte félmelleje állani az ember.

E sorok írása közben úgy érzem, hogy külön cikk kellene méltassa a Sári néni alakját és külön sorok a munka értékét. Ha nincs is erre elég tér és idő, mindazonáltal meg kellett álljak egy ilyen evangéliumi munka előtt és ha nem lépek be ennek az autódidacta nevelő személyiségnek, bár e sorokon keresztül óhajtok vele találkozni és feléjefordítani a figyelmet.

Mózes Andrásra, az íróra nézve a legjellemzőbb, hogy nemcsak meglátta, ami Sári néni korszertű, evangéliumi és idő feletti, de mélyen meg is ragadta őt. Ravongó, égő lelke nem hagyta őt pihenni, amíg meg nem írta, amit látott. A reális előadás, a fontos, mondjam kultúrleéyezési vonások (cselédnevelés, a falu magaráhagyottsága, romlott lelkek) feltüntetése jelöli az író kiváló értékét és tehetségét a legjelentősebb kérdéseink meglátására. Ez a könyvecske hiányzott tárgyánál és szelleménél fogva missziói irodalmunkból. Ezért teljes elismeréssel fordulok írójára felé. *Kese Attila.*

Értesítés. Még 50 darabot el kell adnom „Most szedtem a fáról“ c. elbeszélés-kötetemből, hogy rá ne fizessenek. Aki f. évi márc. 31-ig 70 lelt (akár bélyegben is) alantli címre beküld, annak portómentesen megküldöm s ráadásul egy másik könyvecskémet is csatolom. Aki 5 példánynak az drát beküldi, annak ezen felül egy ingyenpéldányt is rendelkezésére bocsátok. *Aninoasa, jud. Hunedoara. Szeretettel: Horváth Jenő.*

Négyszáz évvel ezelőtt a magyar protestantizmus erősödésével a szétomló magyarság kapott ismét erőre a magyar nemzeti gondolatban. Bocskay István, a nagy erdélyi fejedelem az, aki elsőként ad egészen öntudatosan kifejezést és megfogható alakot ennek az új gondolatvilágnak. Bethlen Gábor, Rákóczi György, uralkodásában, Wesselényi Miklós szövetkezésében Thököly kuruc háborújában, II. Rákóczi Ferenc felkelésében, a későbbi reform-mozgalmakban, a múlt század nagy átalakulásában, az 1867-es alkotmányi korszak nagy építő tevékenységében a protestáns Bocskay István gondolatainak alapvonásai érvényesülnek. Nagy történelmi szolgálatai kötelezik a magyar protestantizmust a jövőben is arra, hogy az évszázadok történelmében kipróbált nemzetfenntartó eszméihez hű legyen s hogy erkölcsi és szellemi erővel közművelődési, szociális téren és a hitélet vonatkozásaiban épp olyan buzgón szolgálja a nemzetét a jövőben is, mint szolgálta sok szempontból az elmúlt évszázadokban. Kötelességünk az erőket nemcsak megtartani, hanem gyarapítani is.

TASNÁDI NAGY ANDRÁS.

A budapesti ref. egyházm. presbiterei nagyfontosságú értekezletet tartottak, amelyen tervebe vették, hogy az egyes gyülekezeti lapok összevonásával egyetlen budapesti gyülekezeti lapot adnak ki, amelyet minden egyes egyháztagnak megküldenek. Az anyagi szükségletek előteremtésére nem előfizetési díjakat szabnának meg, hanem az egyházi adóhoz ú. n. sajtópótlékot csatolnának. Ez azt eredményezné, hogy a lap anyagi megalapozása biztosított, másfelől pedig a sajtóterhet a hivek progresszív módon viselnék. Így az 1—10 P egyházi adót fizető egyháztag a hetenként megjelenő gyülekezeti lapot egész éven át, kb. 50 fillérért kapná, viszont a legnagyobb adófizető sem áldozna erre a célra többet, mint 7—8 pengőt. Ez a megoldás, amelyben a budapesti egyházmegye presbitériumai ezt a tervet elfogadják, azt jelenti, hogy a jelenlegi 17 budapesti szószék mellett az új gyülekezeti lap a 18-ik szószék, amelyen keresztül 140.000 lélek számára szóval meg minden héten az Ige üzenete.

Ramos Rodriguez, a nemrég lezajlott spanyol polgárháborúban is résztvevő spanyol főtörzsorvos beszámolója egy orvosi lapban a baktériumharc lehetőségei és kilitásairól. Emberpusztító baktériumokban nem volna hiány és hatékonyságukat fokozza még a szervezet csökkent ellenállóképessége, mind a katonáknál, mind a polgári lakosságnál az összezsúfoltság, a hiányos táplálkozás és tisztálkodás folytán. Főnehézség azonban az átvitel. Legközelebb fekvő volna a fertőző baktériumok repülőgépről való leszállása. Hogy azonban a baktériumfelhő a földre kellő sűrűségben érjen, ahhoz a gépnek annyira alacsonyan kellene repülnie, hogy egész biztosan elövik. Három—ötezer méter magasságból leszállva pedig, még csekély légmozgás mellett is, a baktérium-raj annyira megrikul, hogy hatása nagyon is kétséges. Víznek fertőzése nagyobb terjedelemben igen nehéz, eltekintve attól, hogy az újabban általánosan keresztülvitit tifusz, paratífusz, kolera elleni oltások kitűnő védelmet adnak. Élelmiszerek révén sem vihetők át baktériumok jelentékenyebb mértékben. Könnyű volna például patkányok által pestisjárványt előidézni, de ez viszont kétélű fegyver, mert a patkány éppoly könnyen hatolhatna a saját, mint az ellenséges lövészárokba. Véleménye szerint a baktérium támadás egyelőre csak elmélet és megvalósítása nem biztat sikerrel.

Dr. Révész Imre püspök szeretetvendégséget adott a theologusok és a hittudományt kar professzorai részére. A szeretetvendégség népe komoly problémával is foglalkozott. Bán István elsőéves theologus olvasott fel ezen a címen: *Miért jöttem? A felolvasást hozzászólások követték.*

Az Űdvhadsereg Mexikóban nem kapott engedélyt a mexikói kormánytól arra, hogy a köztársaság területén működést fejlessen ki. Így az Űdvhadseregnek nincs is munkája Mexikóban a saját zászlója alatt. Az egyik miniszteriumi tisztviselő, aki teljes hitetlenségből ismerte meg Urát és Megváltóját, anélkül, hogy bármit is hallott vagy tudott volna az Űdvhadsereg munkájáról, a saját meglátásai alapján egy egészen hasonló munkát indított meg, mint az Űdvhadseregé.

Mexikó City (főváros) külvárosaiban kezdte meg az összejövetelek megtartását, majd hamarosan megszervezte a társadalom elesettjeinek felemelésére és talpraállítására irányuló szeretetszolgálatot az Údvadsereg katonás módszerei szerint. A tisztviselő és barátai elkezdették az utcai nyílt ígéhirdetést is a város különböző pontjain. Munkájuk rövid idő alatt olyan áldásossá vált, hogy a kormánykörök elismerését is kivívta, úgyhogy zavartalanul végezheti szolgálatát.

A szovjethatóságok Kelet-Gallicában és Volhyniában megkezdtek a római és görög-katolikus templomok bezárását.

Cs. Lázár László lapusnyaki földbirtokos, a hunyadmegyei magyarság volt ősz vezére a magyar anyák részére segélyalapot teremtett s abból az elmúlt 1939. évben is 33 magyar anya kapott szülési segélyt. Ebből 28 dévai és 5 vidéki. A segélyt földmives magyar anyák kapják. A vidéki öt eset azonban bizonyára nem fedi a tényállást, ezért érthetetlennek tünik fel, hogy a többi magyar családok miért nem járnak utána, hogy ők is megkapják ezt a jogos segélyt: Ennek bizonyára az az oka, hogy nincsen felvilágosítva erről a segélyalapról, miért is ezuton felhívjuk az összes lelkeszi hivatalok figyelmét arra, hogy szülés esetén — természetesen csak magyar földmives családoknál — feltétlenül tegyenek jelentést a hunyadmegyei református Nőszövetség ügyvezető elnökéhez: Dr. Martonossy Györgynéhez, aki a segélyalapot kezeli. Ha lelkeszek erről jelentést tesznek, bizonyára egy sem fog kimaradni a segélyezésből.

A kolozsvári anyakönyvi hivatal népmozgalmi adatai szerint Kolozsvárt a házasságkötések így oszlanak meg: Román férfi 318 esetben román, 106 esetben magyar, 2 esetben zsidó, 5 esetben német és 1 esetben más nemzetiségű élettársat választott. Magyar férfi viszont 52 esetben román, 386 esetben magyar, 8 esetben zsidó, 8 esetben német és 2 esetben más nemzetiségű nővel kötött frigyét. A zsidóknál már erősebb a faji érzés, mert 152 házasságkötés közül mindössze csak 8 volt vegyes.

A vallásváltoztatások adatai is figyelmet érdemelnek. Ortodox hitről összesen 20-an tértek át. Görög-katolikus lett 11, római katolikus 3, református 1, zsidó 2, baptista 7, felekezeten kívüli 1. Görög-katolikus hitét elhagyta 29. Ortodox vallásra tért 52, római katolikus 5, református 1, baptista 13, adventista 5, evangéliumi keresztény 3. Római katolikus hitéről áttért 62. Ortodox lett 22, görög-katolikus 27, református 7, unitárius 4, zsidó 2. Református vallását elhagyta 131. Ortodox lett 25, görög-katolikus 50, római katolikus 28, lutheránus 2, unitárius 4, baptista 2, adventista 19, evangéliumi keresztény 1. Lutheránus hitről áttért 10. Ortodox lett 6, görög-katolikus 3, római katolikus 1. Unitárius hitről áttért 15. Görög-katolikus lett 6, római katolikus 6, református 3. Zsidó hitét elhagyta 57. Ortodox hitre tért 9, görög-katolikus lett 8, római katolikus 20, református 10, lutheránus 6, unitárius 4. Baptista vallásról áttért 5. Ortodox lett 4, görög-katolikus 1.

Dévai Bíró Mátyásnak, az első ismertebb magyarországi reformátornak ugyancsak bőven kijutott a vándorlásból, a vitából és börtönből. Mondják, egyszer nagy vitába keveredett egy pápista pappal és hosszú idő múltán sem tudtak dűllőre jutni. Egyszer csak szemébe ötlük Dévai Bíró Mátyásnak az udvaron két megtöltött lőporos hordó s gondol egy merészet és nagyot.

Ajánlat születik agyában és nyíltan előterjeszti: No, páter, üljünk fel a hordókra. Egyikre én, a másíkra te. Azután meggyújtjuk s amelyikünkkel előbb repül a levegőbe a hordó, az veszett a vitában s az épségben maradónak volt igazá. Az ajánlatot tevő Dévai, akt bizonyára jól a szívében hordozta az apostol mondását: „még az én életem sem drága, csakhogy elvégezzem az én futásomat“, már elindult az egyik hordó felé, de a hevesen vitatkozó páter jobbnak látta ellállani.

Mohamedán mecset Kanadában. Az egyik kanadai ujság hirt ad arról az ünnepélyes alkalomról, amit Edmonton városában az ujonnan épült mohamedán mecset megnyitása jelentett. A mecsetet most összesen fejezték be és az építkezés 6000 dollárba került. Kanadában 2000 mohamedán él, tehát nem túlságosan sok és ennek is csak egy kis része van Edmontonban. Alberta tartományban 350-en élnek és a mecset mindössze 150 helyben lakó mohamedán számára épült. Az építkezési engedélyt a városnál az „Edmontoni Arab Mozilim Egyesület“ kérte.

A robot és dézsma kártékonyágát feltáró munka írására Balvány Kázmér 1845-ben 100 arany jutalomdíjat tűzött ki. A Magyar Gazdasági Egyesület Hetényi János ekeli (dunántul) református papnak ítélte oda. Az ekeli református pap nagyon bátor hangon szólt a kor sorsdöntő problémáiról. Megmondotta például, hogy „a nagybirtokok, kivált ha azok hitbizottságok is egyszersmind, mondhatatlanul akadályozzák egy önálló, független földmivesi középrend keletkezését, mely pedig félreismerhetetlenül a nemzet erejének életmágvőve.“

„Hajdanta talán — ezt is mondotta az ekeli református pap — hasznot tehettek a honnak a nagy uradalmak; mert erős várakkal ellátva és számos fegyverkezéssel bírvá, feltartóztatták a rohanó ellenséget; de ma károsak a nemzeti hitelnek; a családi szent viszonyok köteleit szétszaggatják és úgy tekinthetők, mint — olyan terebély fák honunk nagy kertében, melyeknek közelében a fiatal fák csak sinylenek.“

A magyarországi kálvinista templomokban az istentisztelet során könyörgő imákat mondottak Hollandiáért. Magyarország népe nem felejtette el azt a nemes cselekedetet, amelyet Hollandia lakossága tanúsított Magyarországgal szemben, amikor a kommun bukása után a magyarországi gyerekek ezreit vitték ki Hollandiába és hosszú ideig látták el őket bőséges étellel, ruházattal éppen abban az időben, amikor erre a legnagyobb szükség volt. Magyarország népe ma is hálával gondol a holland népnek erre a nemes emberbaráti cselekedetére és ezért imádkoztak a kálvinista templomokban nemrégén Hollandiáért, hogy megmeneküljön az őt fenyegető borzalmas háború szenvedéseitől és megpróbáltatásaitól.

A „Szent Vince“ című római katolikus folyóirat 9. évfolyamának 39. oldalán olvassuk egy plébános tollából az alábbi történetet:

„Két végzett tanítónövendék állt az előszobában és rám vártak.

— Tessék — szoltam — az egyik úr bejöhet.

— Farnos Áron vagyok, főtisztelendő úr és arra kérem, lenne olyan jó és adna nekem a képviselő úrhoz egy ajánlatot, hogy állásba jussak. Szegény édesanyám szolgál, segíteni szeretnék rajta.

— Ön erdélyi ugy-e?

— Az vagyok, erdélyi kálvinista.

Egyenesen, bátran állt előttem, nem titkolt semmit. — Rendben van, csak az a baj, hogy kálvinista, ha katolikus lenne, most el tudnám helyeztetni egy kis falusi iskolában.

Csak úgy próbaképpen tettem fel a kérdést.

— Nem lenne katolikus?

Vörös lett. Nyugodtan válaszolt.

— Inkább favágó leszek, kérem — de hitemet nem hagyom el.

— Majd meglátom, mit tehetek az érdekében, a címét és a kérvényét hagyja itt.

Utána a másik jött be.

— Ugyanabban az ügyben jöttem kérem, mint a kollégám. Nagyon cérem a plébános urat, helyeztesse el valahol.

— Mi a neve?

— Pete József vagyok.

— Vallása?

— Római katolikus.

— Rendben van. De mégsem. Lám — ha most kálvinista lenne el tudnák helyezni.

A fiú nem gondolkodott, nem töprengett, édeskés mosoly jelent meg az arcán.

— Ha szükséges, az leszek!

A kálvinista egy református vidéki iskolában elhelyezkedett.

A másik még most is állás nélkül van s amint hallom elzúllott.

A cambridgeli egyetemi nyomdávaltal bizottsága tíz évi munka után befejezte az Újszövetség lefordítását „alapangol“ nyelvre, melynek egész szókincse csak 850 szóból áll és rendkívüli egyszerűségénél fogva idegenek által könnyen elsajátítható. A nyelvészekből és egyházi trókból álló bizottság már elvégezte az utolsó simításokat a végleges szövegen, mely nemsokára sajtó alá kerül és remélik, hogy közelről megjelenik az „alapangol“ Biblia, mely nagyban népszerűsíteni fogja az idegenek körében az egyszerű, tömör és könnyen elsajátítható angol nyelvezetet.

Dr. Szabó Ambrus nagykőrösi presbiter és felesége összes javaikat a nagykőrösi egyháznak adományozták. Nagykőrösi családi házukat azzal, hogy az mint Szereteiház szolgáljon az egyház internátusának kiegészítő-része gyanánt. Budapesti három emeletes bérházukat azzal, hogy annak fele jövedelme a nagykőrösi gimnázium és tanítóképző jeles előmenetelig vagyontalan növendékeinek segélyezéséért szolgálja, fele jövedelme pedig a tatatóvárosi ház jövedelmével együtt a Nagykőrösön felállítandó református kórház megalapítására és szervezésére fordíttassék. Balatonalmádi nyaralójukat, hogy az a református kórház kiegészítéséül üdülőhelynek szolgáljon. A nagy jöteveknek az Isten nem adott gyermeket. Rokonaikról évjáradék formájában gondoskodtak s tőlük a végredeletben ezekkel a szavakkal búcsúznak: „Takarékosságunk, életünk szent célja mindig az volt, hogy szeretett anyaszentegyházunkon, a szegényeken, a szenvedő betegeken csak egy parányilag is segítsünk. Szívünk diktálta így. Isten legyen veletek és szép anyaszentegyházunkkal.“

A tiszánineni református egyházkerület közgyűlésén egyhangulag elhatározták azt, hogy a 60 éves életkorát elért Farkas István püspököt az egyházkerület azzal kívánja megjutalmazni, hogy püspöksége ideje alatt megjelenjen igehirdetése, hírlapi cikkei, előadásai és egyházeépítő munkáiból egy kötetre valót a maga költéségén kíván kiadni. A könyv május hava körül jelenik meg éspedig körülbelül 1000 példányban. A könyvet a

kerület gyülekezetei ingyen kapják meg. Előfizetés útján is megszerezhető lesz ebből pár száz példány s az esetleges tiszta haszon a Kálvineum céljaira fordíttatik.

Dr. Makkai Sándor egyetemi tanár tartotta a reformációi ünnepi beszédet a reformáció ajándékairól. Beszédében az evangéliumi világmisszió helyzetképéből indult ki, mely kimutatja, hogy rövid tíz év alatt a világmisszió fenntartási terhének a felét, évente 30 millió dollárt, már maga a misszionált keresztyénség vette vállaira.

Bácsalmás, mely Bajának a szórványa volt, a mult esztendőben gróf Teleki József egyházkerületi főgondnok és neje hatatos támogatásával anyaszentegyházzá alakult s megkapta első lelkipásztorát. Az ifjú egyház most tette le templomának az alapkövét. A templomhoz, melyben 104 ülőhely lesz, az összes téglát, fuvart és 26 darab padot gróf Teleki József és neje adományozta.

A debreceni Keresztyén Ifjúsági Egyesület utcamissziójának a keretében tanonc- és napközi otthont állított fel. KIE-nek ezen munkáját Debrecen városa is megértő támogatásban részesíti s a tanonc- és napközi otthon támogatásához évi 18.000 pengővel (kb. 600 000 Lei) járul hozzá.

A dajakok (Borneóban) között nagyon szépen fejlődő missziói munka folyik. Az utóbbi 6 esztendőben 4 missziói állomáson 12.000 benszüllöttet kereszteltek és vettek fel a gyülekezetbe. A dajakokról általában ismeretes, hogy nagyon primitív emberek. A mi fogalmaink szerint teljesen műveletlenek, de érdekes, hogy nagyon szívesen tanulnak és rendkívül éles az emlékezőtehetségük. Örvedetes, hogy igen nagy hajlandóság van bennük az evangélium befogadására. Jelenleg 200 dajak ifjú van, különböző missziói intézetekben kiképzés alatt, hogy mint misszionáriusok szolgálják hazájuk és népük körében Isten dicsőségét.

A debreceni Dóczi-intézet, a tiszántúli egyházkerület, de az egész magyar egyetemes egyház legnagyobb leánynevelő intézete puritán egyszerűségben emlékezett meg működése 100 éves évfordulójáról. Érdekes megjegyezni, hogy a Dóczi-intézet 100 évvel ezelőtt 30 növendékkel nyílt meg s ma 1500 növendék tanul falai között.

Különös jubileumi ünnepekre készül a szirlai Beirutban (Kisázsia) az amerikai misszió nyomája. 100 esztendeje szolgálja az trott betű Evangéliumát a különféle arabnyelvű népek között, 25 különböző országban és tartományban.

A hitvallásos alapon álló ref. sajtó legújabb terméke:

M. NAGY OTTÓ:

LÁSZLÓ DEZSŐ:

Szent hitünk Az Ige egyháza

clmü könyve. Előbbi a keresztyén hit és élet, utóbbi a református egyházi élet súlyos kérdései között akarja egyházunk tanult rétegét eligazítani. A száztapos könyvek 50—50 lejtért megrendelhetők az Ifjú Erdélynél, Cluj, Ref. Theologia.

Szerkesztésért felel: DR. TAVASZY SÁNDOR.

Nyomatott a „Grafica“ könyvnyomdában, Cluj.